

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

5. 'Οδός Πατησίων ἀριθ. 3.

Αἰ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
κας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσφύρου,
ἐρτονομισμάτων, χρυσοῦ κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΘΟΣ, μετὰ εἰκόνας, (συνέχ.), μυθιστ. E. DUBREUIL, μετάφρ.
Σ. Τ. — ΣΙΩΠΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΕΙΝ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΩΡΑΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ (συνέχ. καὶ τέλος) ὑπὸ F. Caballero. —
Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία A. Δουμά, (συνέχ.), μετάφρ. Δμλ.
— Ο ΛΙΘΟΓΛΥΦΟΣ, διήγημα Bonaventure Soulas.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτρία

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8 ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσῷ 15.
Ἐν Ῥωσίᾳ ρούβλια 6.

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΘΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΡΝΕΣΤ ΔΥΒΡΕΥΙΛ

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ἄν Κορζὺ τῷ διηγήθη τὰ πάντα· πᾶν
αὐτὸς οὗτος εἶδε καὶ πᾶν ὅ,τι ἤ-
κουσε παρὰ τῶν γειτόνων.

Ἄν Καπελούζος ἤκουστο αὐτοῦ σιω-
πηλῶς.

Ὅτε δὲ ὁ Κορζὺ ἐτελειώσεν, ἠγέρθη
καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ πιστοῦ βοηθοῦ του
βλέμμα πλῆρες ἀγανακτήσεως.

— Πρέπει νὰ ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ, εἶπε,
πρέπει! . . . Ἀκούεις; Ἀμα ἐλευθερωθῶ
νὰ ἐπανεύρω τὴν Ζολάνδην . . .

— Βεβαίως, κύριε . . . καὶ ἰδοὺ τί
ἐφάντασθην δι' αὐτό.

— Ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ μου εἰπῇς,
ἐπανελάθεν ὁ Καπελούζος, πῶς κατῶρ-
θωσες νὰ ἔλθῃς ἐδῶ μέσα.

— Εἶνε τώρα κάμποσος καιρὸς, ποῦ ὁ
ἀδελφὸς τοῦ δεσμοφύλακος εἶχε καταδι-
κασθῇ εἰς τὴν ποινὴν τοῦ τροχοῦ, διότι
εἶχε κλέψῃ ἓνα ψωμί. Τότε δὲν ἦσο εἰς Πα-
ρισίους· ἐπομένως ἤμην ἐγὼ ὁ ἀναπληρω-
τὴς σου. Ὁ ἀδελφός του ἦλθε καί μ' ἤρε

καὶ μέ παρεκάλεσε νὰ μὴ τον κάμω νὰ ὑ-
ποφέρῃ πολὺ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ με ἀν-
ταμεΐψῃ. Ἀλλ' ἐγὼ ἠρνήθην καὶ τοῦ εἶπα

νὰ μὲν ἦσυχος. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ καταδίκος
νὰ κρεμασμένος εἰς τὸν τροχόν, τοῦ ἔ-
δωκα καὶ ἔπιεν ἓνα ποτόν, τὸ ὅποιον ἐγὼ

γνωρίζω καὶ τὸ ὅποιον τὸν ἔκαμεν ἀναί-
σθητον. Ἐν τούτοις ἐγὼ ἐγύριζα τὸν τρο-
χόν, ἀλλ' ὁ καταδίκος δὲν ἠσθάνθη τίποτε

καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀδελφός του εἶδεν ὅτι
ἐγὼ ἐκράτησα τὸν λόγον μου. Ἦλθον λοι-
πὸν χθὲς καὶ τὸν ἠύρα, ἀφοῦ πρῶτον ἐπλη-
ροφορήθην περὶ τῆς τύχης τῆς Ζολάνδης.

Ὁ Καπελούζος ἐφριξάσεν.

— Κύριε, τῷ εἶπον, γνωρίζεις πολὺ
καλὰ ὅτι δὲν ἠθέλησα τὰ χρήματά σου·
ἀλλὰ πρέπει σήμερον νὰ με ἀνταμεΐψῃς

διαφορετικὰ.

— Τί θέλεις; μοῦ ἀπήντησε. Σοῦ ὑ-
πόσχομαι ὅ,τι πρόκειται ἀπὸ ἐμέ

— Ὁθέλω νὰ ἴδω τὸν Καπελούζον.

— Μοῦ ζητεῖς τὴν ζωὴν μου... ἤξεύ-
ρεις ὅτι ἂν ἀνακαλυφθῶ . . .

— Τὸ ἤξεύρω! ἀλλὰ δὲν ἐκινδύνευσά
κ' ἐγὼ τὴν ζωὴν μου χάριν τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου;

— Πραγματικῶς. . . Ἐλα λοιπὸν αὐ-
ριον καὶ θὰ ἴδῃς.

— Ἐκράτησε τὸν λόγον του . . . καὶ
ἰδοὺ ἦλθον.

Ὁ δῆμιος ἔθλιψε τὴν χεῖρα τοῦ Κορζὺ.

— Καλὰ· ἀλλὰ τώρα, εἶπεν ὁ Καπε-
λούζος, πῶς θὰ φύγω ἀπὸ ἐδῶ μέσα;

— Θέλεις ν' ἀκούσῃς τὴν γνώμην μου;

— Λέγε.

— Παρατηρήσας τὴν θέσιν τῆς φυλακῆς
σου, εἶδα ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην
τοῦ ἔτους, εἶνε πολὺ χαμηλὰ ἀπὸ τὴν ἐ-
πιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ.

— Πραγματικῶς.

— Ἰδοὺ! ὁ ποταμὸς ῥεεῖ ἔως ἐδῶ ᾤψη-
λά, εἶπεν ὁ Κορζὺ, στηρίζας τὸν δάκτυ-
λον εἰς μέρος τι τοῦ τοίχου.

— Λοιπὸν;

— Λοιπὸν, ἂν ἀνοίξῃς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ
τοίχου. . . ἔννοεῖς; . . . εἰμφορεῖς νὰ πε-
ράσῃς ἀπ' αὐτὸ καὶ νὰ ριθῇς εἰς τὸν
ποταμόν. Ἐγὼ θὰ σε περιμένω μέσα εἰς
μιάγ λέμβον, καὶ θὰ προσποιῶμαι τάχα

ὅτι ψαρεύω, καὶ σύ, κολυμβῶν, εἰμφο-
ρεῖς νὰ με φθάσῃς. Ἡξεύρω καλὰ, ὅτι
δὲν ὑπάρχει διαταγὴ νὰ ἐμποδίζῃ τὸ ψα-
ρευμα.

Ὁ Καπελούζος ἐσκέπτετο.

— Ναί . . . τοῦτο γίνεται, εἶπεν, ἀλλ'
ἀπαιτεῖται. . .

— Ἐργαλεῖον;

— Βέβαια.

— Ἰδοὺ.

Καὶ ὁ Κορζὺ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου
τοῦ μακρὰν σιδηρᾶν σμίλην.

Ὁ Καπελούζος ἤρπασεν αὐτὴν τάχι-
στα.

— Ἰδοὺ τὸ ποθητὸν ἐργαλεῖον, εἶπεν...
Ἰδοὺ ἡ ἐλευθερία μου, τὴν ὁποίαν σύ μοῦ
ἔφερες, Κορζὺ!

— Τώρα, ἐξηκολούθησεν ὁ βοηθός, ἰ-
δοὺ καὶ ἐν ἄλλο ἐργαλεῖον.

Καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ μα-
κρὰν ἀμφίστομον μάχαιραν.

— Ἄ! φίλε μου, εἶπεν ὁ Καπελούζος
ἐναγκαλισθεὶς τὸν Κορζὺ.

— Καὶ πότε θ' ἀρχίσῃς;

— Ἀμέσως.

Καὶ ἐστήριξε τὴν σμίλην ἐπὶ τοῦ κα-
θύγρου τοίχου τῆς εἰρκτῆς του.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ ὅμως, ἐξηκολούθησεν
ὁ Κορζὺ, καὶ ἐν ἄλλο ὅπου ἐσκέφθην.

Ἐπειδὴ ἤξεύρω ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς
ἀρκετὰς δυνάμεις διὰ νὰ τελειώσῃ ἓνα
τόσφ μεγάλον ἔργον, καὶ ἐπειδὴ ἤξεύρω,

ὅτι ὁ κύριος Βουρνομβόλ, ὁ διευθυντὴς τῶν
φυλακῶν, εἶνε ὀλίγον οἰκονόμος. . . σοῦ
ἔφερα αὐτὸ γεμάτο κρασί.

Καὶ ἐνεχείρισε σικύαν τινὰ εἰς τὸν Κα-
πελούζον.

— Ἀχ! πτωχέ μου Κορζὺ, εἶπεν ὁ
δῆμιος δακρύων, ἂν ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ. . .

Καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου του.

— Τώρα ἐγὼ θὰ σ' ἀφήσω, εἶπεν ὁ Κορζὺ.

— Πῶς; φεύγεις;

— Πρέπει νὰ φύγῃ· ἂν καθήσω περισ-
σότερον, ποῖος ἤξεύρει τί συμβαίνει.

— Καλὰ. Πήγαινε λοιπὸν, φίλε μου,
καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ, δι' ὅσα ἔκαμες
δι' ἐμέ.

— Νὰ μὴ σταθῇς οὔτε μίαν στιγμὴν,
οὔτε ἡμέραν οὔτε νύκτα.

— ὦ! . . . μέινε ἡσυχος.

— Ἐγὼ θὰ προσπαθῶ νὰ δανεισθῶ
μιάγ λέμβον καὶ θὰ ψαρεύω καθε βράδυ. . .

— Πήγαινε τώρα, Κορζὺ . . . ἀλλὰ πρῶ-
τον ἔλα νὰ σ' ἀγκαλιάσω ἄλλην μίαν
φορὰν.

Καὶ οἱ δύο οὗτοι φίλοι ἐνηγκαλίσθη-
σαν δακρύνοντες.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τρεῖς ἐλα-
φροὶ κρότοι ἀντήχησαν ἐκ διαλειμμάτων
εἰς τὴν θύραν.

— Εἶνε ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ ὁποῖος μὲ
εἰδοποιεῖ ὅτι εἶνε καιρὸς ν' ἀναχωρήσω,

εἶπεν ὁ Κορζὺ.

— Πήγαινε λοιπὸν, Κορζὺ. . . καὶ ἂν
θέλῃς προσευχήσου εἰς τὸν Θεὸν νὰ βοη-
θήσῃ τὸ ἔργον μας.

— Ὁ ἀνάψω κερὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἰού-
λιον τὸν Πτωχόν, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς
τὸν Θεόν! . . .

— Γρήγορα, καλὲ μου Κορζὺ. . . γρή-
γορα. Ἐχω ἐλπίδας εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ
Καπελούζος στεναχθῶς.

Ὅτε δὲ ὁ Κορζὺ ἀνεχώρησε καὶ ὁ

ἐπ' ἀνέκλεισεν, ὁ Καπελούζος ἐπελάθετο μετὰ σπουδῆς τοῦ ἔργου του.

Δὲν ὤμιλει πλέον, οὐδ' ἐβλασφήμει.

Ἐβύθιζεν ἀπαύστως τὴν σμίλην εἰς τὸν τοίχον καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνέτριβε τὸν λίθον.

Τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας εἰργάσθη ἀδιακόπως, μόλις ὥρας τινὰς κοιμώμενος καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δροσιζὼν τὸ στόμα του διὰ τοῦ οἴνου, τὸν ὁποῖον ἔφερον αὐτῷ ὁ Κορζὺ.

Τὸ ἔργον προύχρει θαυμασίως.

Ἦδη, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τῆς ὁπῆς καὶ ἐργασίας εἰς τὸ τέρας, ὁ τοίχος ἤρξατο νὰ κινῆται εἰς τὸν κτύπον τῆς σμῆλης.

Ὀλίγας ὥρας ἔτι, καὶ τὸ ἔργον θὰ συνεπληροῦτο.

Ὁ Καπελούζος ἐσκέφθη τότε ὅτι ὤφειλε νὰ λάβῃ τὰς ἀνγκαίους προφυλάξεις.

Ἐν πρώτοις παρέβαλε τὸ πλάτος τῶν ὤμων του πρὸς τὸ τῆς ὁπῆς.

Εἶχε σχεδὸν τριῶν μέτρων πλάτος.

Ἦτο ἀρκετόν.

Ὀλίγων ὥρων ἔτι ἐργασία, καὶ θὰ ἦτο ἐλεύθερος!

Ὁ Καπελούζος ἀπέμασσε τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ὑποκαμίσου του καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τινος λιθίνου ἐδωλίου, κειμένου κάτωθεν τῆς ἀνοιχθείσης ὁπῆς.

Καὶ τότε ἐσκέφθη ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι συνετελεσθῇ τὸ πᾶν!

Ἐπρεπε νὰ ἀποδράσῃ νὰ λάβῃ χώραν ἐν ὥρᾳ νυκτός.

Τὴν ἡμέραν πιθανὸν νὰ παρατηρεῖτο, καὶ τότε τὸ πᾶν ἀπώλετο!

Ἀλλὰ πῶς νὰ μάθῃ τοῦτο;

Ἐν τῇ εἰρκῇ του ἦτο πάντοτε νύχ· χάρις εἰς τὸν φανὸν τοῦ Κορζὺ ἐδυνήθη νὰ χαράξῃ ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν κύκλον τῆς ὁπῆς, εἴτα δέ, τούτου ὁδοῦ, ἐξηκολούθησε διὰ τῆς ἀφῆς τὸ ἔργον του. Ἄλλως τε τὸ βλέμμα του εἶχε συνειθίσει εἰς τὸ σκότος καὶ ὥς ἐκ τούτου εὐκόλως ἐργάζετο.

Ἀλλ' ὅτε θὰ ἤρξατο ἡ στιγμή ἐκείνη πῶς ἐδύνατο νὰ μάθῃ τὴν ὥραν;

Νὰ ἐρωτήσῃ τὸν δεσμοφύλακα;

Ἀλλὰ πῶς, ἀφοῦ εἰς πᾶσαν ἐρώτησίν του ἔμενε πάντοτε ἀφωνος.

Τί βλέπει!... θὰ ἐδοκίμαζεν ἀπαξ ἔτι... καὶ ἂν δὲν τῷ ἀπήντα τι, τὸς τὸ χειρότερον!... θὰ ἐδραπέτευε μὲ ὅλας τὰς ἀντιστάσεις τοῦ κόσμου, οἰκδηποτέ καὶ ἂν ἦτο ἡ ὥρα... Ὁ ἀφίστο εἰς τὸν ἔλεον τοῦ Θεοῦ!

Ὅθεν ἀνέμενε μετὰ πλμῶν καρδίας τὴν ἔλευσιν τοῦ δεσμοφύλακα.

Ὅτε δὲ οὗτος ἦλθε.

— Φίλε μου, ἐτόλμησε νὰ τῷ εἴπῃ ἡδέως, δὲν μου κάνεις τὴν χάριν νὰ μου εἴπῃς ἂν ἦν νύκτα ἢ ἡμέρα;

Ὁ θαῦμα θαυμάτων! ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήντησεν.

— Εἰν' ἔξ ὧραι τῆς ἐσπέρας, κύριε Καπελούζος.

Ὁ Καπελούζος ἐσκίρτησεν ἐκ χαρᾶς.

— Σ' εὐχαριστῶ, φίλε μου, εἶπεν.

Ὁ δεσμοφύλαξ ἀνεχώρησεν.

— Πρέπει νὰ φύγῃ αὐτὴν τὴν νύκτα!.. ἐψήθυσεν ὁ Καπελούζος.

Καί, γονυπετήσας, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ὑψίστον μακρὰν καὶ ἐγκάρδιον προσευχήν.

Εἴτα δέ, ὅτε πλέον ὑπέθεσεν ὅτι ἡ νύξ εἶχεν ἀρκούντως προχωρήσει, ἔλαβε καὶ αὐθις τὴν σμίλην, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ λιθίνου ἐδωλίου καὶ ἐστήριχθη ἐπὶ τῆς ὁπῆς.

Ἐν κτύπημα ἔτι καὶ ὁ τοίχος θὰ ὑπεχώρει.

Ἀλλ' αἴφνης ὁ Καπελούζος ἀπέσυρε φρικτῶν τὴν χεῖρά του.

— ὦ! εἶπεν ἔντρομος, τὰ νερά!... τὰ νερά!... θὰ πλημμυρῇσιν τὸ ὑπόγειον... Καὶ θ' ἀποθάνω, Θεέ μου!

Οὐχ ἤττον ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του.

Καὶ τοι δὲ κατέβαλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειας, ὁ τοίχος ἀνθίστατο ἔτι εἰς τὴν ἀκατάσχετον τῶν ὑδάτων πίεσιν.

— Τί νὰ κάμω, Θεέ μου!... τί νὰ κάμω!... ἔλεγε στενάζων ὁ δυστυχής. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀνοίξῃ ἡ κατηραμένη αὕτη τρύπα

τὰ νερά θὰ μὲ παρασύρουν καὶ θὰ πνιγῶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν... εἰς αὐτὸ τὸ βρωμερὸν ὑπόγειον.

Καὶ ἔκλαιεν, ἔκλαιε πάντοτε.

— Ν' ἀποθάνω... ὄχι, δὲν θέλω!... δὲν θέλω ν' ἀποθάνω!... Ἀ! ἀναθεματισμένες καὶ τρεῖς ἀναθεματισμένες Χριστέ!... σὲ μισῶ!... σὲ βλασφημῶ!... διότι μ' ἐγκαταλείπεις!... Ἀχ! διατί νὰ μὴ ἔχω ἐδῶ τὴν εἰκόνα σου;... νὰ τὴν σπάσω, νὰ τὴν θραύσω μὲ αὐτὰ... ναί!... μὲ αὐτὰ τὰ πόδια μου!...

Φεῦ! εἶχε σαλεύσει τὸ λογικόν του.

Καὶ ἔβλεπεν ἐνώπιόν του διερχομένας λάμψεις φωτεινὰς, καὶ τὰ ὧτά του ἐδόμβουν παραδόξως, καὶ ἔπειεν ἐν τῇ παραφροσύνῃ του τοὺς τοίχους τῆς φυλακῆς του, καὶ ἐδάγκανεν ἀνηλεῶς τὰς χεῖράς του, ἐξ ὧν ἐξήρχετο ἀφθονὸν αἷμα!...

Ὁ δυστυχής!

Ἀλλ' αἴφνης λάμψις τις ἐφώτισε τὸ πνεῦμά του.

Εὐτυχῆς τις ἰδέα τῷ ἐπῆλθε καὶ πάραυτα τὸ πρόσωπόν του ἐραυρύνθη.

Συγκεντρώσας πάσας τὰς δυνάμεις του ἔλαβεν ἅνὰ χεῖρας τὴν μάχαιραν τοῦ Κορζὺ καὶ, ὀρμήσας πρὸς τὴν ὁπῆν, προσεπάθησε νὰ διαρρήξῃ δι' αὐτῆς τὸν τοίχον.

Τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἔρρεε πάντοτε ἐντὸς τῆς εἰρκῆς, ἤρξατο τότε νὰ ῥέῃ ἀφθονώτερον.

— Ἰδοὺ τί πρέπει νὰ κάμω, εἶπε... Ὁ ἀφῆσω νὰ γεμίσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ φυλακὴ μου μὲ τὰ νερά, ἐνῶ ἐγὼ θὰ προσπαθῶ νὰ ἦμαι πάντοτε πλησίον τῆς τρύπας... καὶ ὅταν πλέον γεμίσῃ καλὰ καὶ δὲν ἔχω φόβον νὰ μὲ παρασύρουν τὰ νερά, θὰ προσπαθῶ νὰ σπάσω τὸν τοίχον καὶ θὰ φύγω... θὰ ριφθῶ εἰς τὸν ποταμόν... καὶ ἂν μ' ἀφήσῃ ὁ Θεός, ἂς μὲ πάρῃ ὁ διάβολος!...

Καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἐξεδύθη καὶ ἐπερίμενε.

Ἐπείτα συνέχεια.

ΣΙΩΠΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΕΙΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΩΡΑΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΥΠΟ

FERNAN CAVALLERO

Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ζ'

Ἡ ἐπισημότης.

Δέκα ἔτη παρήλθον ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ κατοικίᾳ, ἐνθα, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξιν των, ὁ ταγματάρχης μετὰ τῆς συζύγου του, εὐτυχὸν φιλοφρονεστάτης ὑποδοχῆς. Ἡ οἰκονομικὴ θέσις των ἐβελτιώθη. Ὁ δὲ Ἄνδρέας ἐκληρονόμησε θεῖόν του τινὰ θανάοντα ἐν Ἀμερικῇ· ἀπεσύρθη δὲ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπέδωκε εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ὧν ἡ ἐκβάσις ὑπῆρξεν εὐτυχῆς. Ἐγένετο ἀστυνόμος καὶ ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐπαρχιακὸς ἀντιπρόσωπος· κατέστη, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐπισημότης καὶ ὁ τύπος τοῦ νεωτερίζοντος, ἀνθρώπου δηλαδὴ πομπωδῶν λέξεων, ἀνευ οὐδεμιᾶς σημασίας· ζηλωτῆς ἀπόστολος τῆς ἠθικῆς, ἐνθερμος ὁπαδὸς τῆς φιλανθρωπίας, ἀμειλικτὸς διώκτης τῶν δεισιδαιμονίων, ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ὁποίων κατέτασσε τὴν τήρησιν τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἑορτῶν. Ἰερεὺς τῆς θεᾶς Λογικῆς, ἀρχιερεὺς τοῦ Θετικισμοῦ, μέγας διδάσκαλος τοῦ ἀτομισμοῦ, καθηγητὴς τῶν εὐγενῶν νέων τεχνῶν, τῆς περιφρονήσεως δηλαδὴ καὶ ὑπεροφίας, ἀξίος ἀρχιτέκτων τῆς σημερινῆς θέσεώς του, οὐδὲν τέλος ἔλειπεν ἐκ τοῦ νεωτερίζοντος τούτου τύπου, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὁ Σολομών των δικαστῶν τῆς συνδιαλλαγῆς, καὶ ὁ Δημοσθένης ἐταιρείας προσφάτως ἰδρυθείσης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κατασκευάσῃ διώρυγα, ἥς τὰ θεμέλια εἶχον τεθῇ καὶ δὲν ἔλειπε πλέον ἢ τὸ ἀναγκαῖον χρῆμα ὅπως ἀποτελεσθῇ, καὶ τὸ ὕδωρ ὅπερ θὰ διοχετεύετο.

Δὲν ἀξιῶμεν νὰ προσωποποιήσωμεν τὴν ἐποχὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δὲ Ἄνδρέα, ἀλλὰ τὴν ἐπιρροὴν τῆς. Διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐν ἄλλαις περιστάσεσι θὰ ἦτο ὁ προεξέχων φρουρὸς τῆς μισαλλοδοξίας, καὶ ὁ φύλαξ Κέρβερος τῆς εἰσαγωγῆς παντὸς χρησίου νεωτερισμοῦ.

Χάρις εἰς τὸ πλεονέκτημα ὅπερ κέκτανται αἱ εὐγενεῖς ψυχαί, τοῦ νὰ μὴ καταβάλλωνται ὑπὸ τῶν συμφορῶν καὶ νὰ ἵστανται ὑπεράνω τῶν ὁρμητικῶν αἰσθημάτων, ἡ Ροζαλία ἀπήλαυσε τὴν φύσικὴν γαλήνην καὶ ἡσυχίαν τοῦ πνευματικῆς τῆς.

Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἀποκαλέσωμεν αὐτὴν εὐτυχῇ, ἐὰν ὁ σύζυγός της δὲν μετεχειρίζετο αὐτὴν βαναύσως, ὑπερηφανεύμενος καθ' ἑκάστην διὰ τὴν καλὴν θέσιν του, διὰ τὴν εὐδωσίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του, ὡς καὶ διὰ τὴν γενικὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποῖαν κατάρθωσε νὰ ἐκλύσῃ, ἀλλ' ἴσως τούτων ἐνεκεν μετεχειρίζετο τὴν πτωχὴν σύζυγόν του μετὰ σκληρότητος καὶ ὑπεροφίας αὐξανούσης ὁσημέραι.

Ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων του, ἅτινα ἡ Ροζαλία ἐθώπευε πολὺ, ἦτο τὸ διηνεκές θέμα τῶν παρατηρήσεών του καὶ ἡ ἀφορμὴ

Σ. Τ.